

LANDSFORENINGEN AF MORBUS BECHTEREW PATIENTER

Redaktionelt

Redaktion:

Landsforeningen af MB-patienter
v/Svend Aachmann, Markedsgade 47 F
7900 Nykøbing Mors, Tlf. 97 72 50 02

Redaktionsudvalg:

Niels Vous, Jon Erlandsson og
Svend Aachmann

Oplag:

1. Oplag på 1.200 stk.

Opsætning og layout:

Landsforeningen

Tryk:

Grafico Prepress & Print, 7700 Thisted

Deadline:

Den 10. januar

Den 10. maj

Den 10. september

Nyt fra redaktionsudvalget

v/Svend Aachmann

Vi ønsker alle et godt nytår.

Vi vil gerne her i det nye år komme med en opfordring til MB-medlemmerne. Har I et emne, som I gerne vil have Helle Juhl til at skrive om, skal I kontakte redaktøren.

Vi har haft nogle problemer med opsætning og trykning af bladet. Disse håber vi nu er løst, men får I et blad, som er behæftet med fejl ved trykningen, anmodes I om at kontakte redaktøren. I vil så få tilsendt et nyt blad.

Redaktionen vil gerne her opfordre Jer, som skifter adresse, om at give kredsen besked om adresseændringen. Redaktionen får en del blade retur med besked om adressaten ubekendt. I får så ingen!

Indholdfortegnelse:

Side 2 Nyt fra redaktionsudvalget
Side 3 Hovedbestyrelsen
Side 4 Formænd for kredsene
Side 5 Indkaldelse til landsmøde
Side 6 Landsforeningens generalforsamling
Side 7 Kredsenes generalforsamling
Side 8 Nyt fra Københavns kredsen
Side 10 Nyt fra Sydsjællands kredsen
Side 10 Nyt fra Vestsjællands kredsen

Side 10 Nyt fra Fyns kredsen
Side 11 Nyt fra Sønderjyllands kredsen
Side 11 Nyt fra Østjyllands kredsen
Side 12 Nyt fra Midtjyllands kredsen
Side 12 Nyt fra Nordjyllands kredsen
Side 13 Informationsteknologien
Side 17 Når operationen ikke går som planlagt
Side 19 Temadag på Skælskør Gigtsanatoriet
Side 21 Sternbach`s 12 punkter

Hovedbestyrelsen

Formand	Per Lignell Rosenvænget 58 8362 Hørning	arb. 86 92 33 00 pri. 86 92 17 36
Medlem	Stig Nielsen Nyhavnsgade 4 A 9000 Ålborg	98 11 79 53
Kasserer	Kr. Hermansen Mosevang 21 Ulkebøl 6400 Sønderborg	74 42 82 49
Sekretær	Kjeld Wilhelmsen Parkvænget 21 3200 Helsingør	48 79 55 50
Redaktør	Svend Aachmann Markedsgade 47 F 7900 Nykøbing Mors	arb. 96 17 16 91 pri. 97 72 50 02
Suppleant 1	Jon Erlandsson Grønningen 10 8700 Horsens	75 65 78 98
ASIF komm.	Jon Erlandsson Grønningen 10 8700 Horsens	75 65 78 98
Suppleant 2	Jens Tryde Grejså Vænget 1 7100 Vejle	75 82 22 98

Kredsformænd

København	Edel Berthelsen Lyngavej 10 Nr. Herlev 3400 Hillerød	42 26 63 22
Vestsjælland	Michael Hansen Klosterhaven 38 4180 Sorø	53 63 15 20
Midtjylland	Michael Dohn Teglmarken 54 8800 Viborg	86 62 73 64
Sønderjylland	Viggo B. Jacobsen Kildekobbel 8 Kollund 6340 Kruså	74 67 85 84
Fyn	Niels Vous Stengadevej 1 5953 Tranekær	arb. 62 59 10 09 pri. 62 59 17 56
Nordjylland	Erling S. Rasmussen Mågevej 2 9530 Støvring	98 37 18 14
Østjylland	Nina Teilmann Virringvej 29 8660 Skanderborg	86 57 20 50
Sydsjælland	Svend C. Dahl Kalbyrisvej 113 4700 Næstved	53 72 09 83
Færøerne	Jógvan á Argjaboda Argjabodagøta 28 A FR-160 Argir	1 53 25
Veje-Ribe	Jens Erik Westh Løkken 19 Dramdrupdam 6000 Kolding	arb. 75 56 85 11 pri. 75 56 86 35

Landsmøde 1997

Hovedbestyrelsen indbyder til **temadag** lørdag den 19. april 1997 kl. 13,15 på Hilltop Hotel, Søndre Boulevard, Skive (få minutters gang fra Skive banegård).

Overlæge Gert van Overeem Hansen og overfysioterapeut Jens Ole Rasmussen, begge Kong Christian X's Gigthospital, Gråsten, vil holde foredrag om:

Gigthospitalet som behandlingssted.

Det nye MB-patientregister.

Hvordan udnytter vi den nye adgang til gratis fysioterapi?

I lighed med sidste år vil der være et indlæg fra Gigtforeningen. Direktør Ingrid Due Pedersen er forhindret i at deltage, men sender en anden, der kan repræsenterer Gigtforeningen til vores landsmøde.

Der vil være en kaffepause mellem to af foredragene, og vi vil stræbe efter at kunne afslutte mødet senest kl. 17,15.

Det endelige program for temadagen vil blive fremsendt til kredsformændene i slutningen af februar.

Hovedbestyrelsen

Landsforeningens generalforsamling

Landsforeningen af MB-patienter indkalder hermed til den årlige ordinære **generalforsamling**, som afholdes

søndag den 20. april 1997 kl. 9,30
Hilltop Hotel, Søndre Boulevard, 7800 Skive.

Dagsorden ifølge vedtægter:

1. Valg af dirigent.
2. Beretning fra hovedbestyrelsen.
3. Forelæggelse af godkendt og revideret regnskab for det seneste regnskabsår.
4. Indkomne forslag.
5. Vedtagelse af budget, medlemskontingenter og tilskud fra kredsforeningerne for det kommende regnskabsår.
6. Orientering fra Gigtforeningen.
7. Valg til hovedbestyrelsen.
På valg er:
Landsformand Per Lignell.
Sekretær Kjeld Wilhelmsen.
Stig Nielsen.
8. Valg af to suppleanter til hovedbestyrelsen.
På valg er:
 1. suppleant Jon Erlendsson.
 2. suppleant Jens Tryde.
9. Valg af revisor og revisorsuppleant.
På valg er:
Bjarne Sønderlev.
Gurli Busk.
10. Eventuelt.

Hovedbestyrelsen

Kredsforeningernes generalforsamling

Kredsforeningerne indkalder hermed til generalforsamling som anført nedenfor:

Københavns kredsen afholder ordinær generalforsamling onsdag, den 19. februar 1997 kl. 19.30 på Gigtcentret, Frederiksberg Alle 26, 1820 Frederiksberg.
Dagsorden ifølge vedtægter.

Ledende overlæge dr. med Bente Danneskiold-Samsøe vil holde foredrag om de nyeste behandlingsformer for MB patienter, herunder om en ny gigtmedicin Mobic, kontra andre gigtmidler. Der bliver lejlighed til at stille spørgsmål til Bente Danneskiold-Samsøe.

Sydssjællands kredsen afholder ordinær generalforsamling mandag, den 10. marts 1997 i "Futura-Cafeen", Ringstedgade 20 (v. Søstrene Grene), Næstved.

Generalforsamlingen begynder kl. 19.00 med dagsorden ifølge vedtægter. Alle medlemmer vil blive orienteret direkte. Forslag til generalforsamlingen sendes til formanden.

Dernæst vil vi fortsætte med nogle af de mange åbne spørgsmål, vi ikke fik nået på Midtvejsmødet i november. Dvs. en erfaringsudveksling deltagerne indbyrdes, specielt med hensyn til at give gode

råd vedr. praktiske og økonomiske forhold af betydning for vor hverdag.

Eksempelvis hjælpemidler, invaliditetsydelse, pension, invalidebil, gratis fysioterapi, skatteregler for kronisk syges bilkørsel, brug af medicin m.m. - Muligvis vil der være en indleder udefra til mødet.

Vestsjællands kredsen afholder ordinær generalforsamling lørdag, den 1. marts 1997 kl. 14.00 på Skælskør Gigtsanatoriet.
Dagsorden ifølge vedtægter.

Inden generalforsamlingen har vi inviteret lægemiddelkonsulent & sygeplejerske Lise Wrona fra medicinalfirmaet Smithkline Beecham.

Lise Wrona vil fortælle om medicinsk smertebehandling bl.a. kombinationsmedicin, bivirkninger og den psykologiske effekt ved smerter. Foredraget tager ca. 1,5 time og der bliver mulighed for at stille spørgsmål.

I er meget velkomne til at tage jeres ægtefælle med til mødet.

Vel mødt bestyrelsen.

Fyns kredsen afholder ordinær generalforsamling onsdag, den 16. april 1997 kl. 19.00. I lighed med tidli-

gere år, sker det i mødelokalerne i Falcks Vagtcentral, Rugårdsvej 20, Odense.

Dagsorden ifølge vedtægter.

Sønderjyllands kredsen afholder ordinær generalforsamling tirsdag, den 18. marts 1997 på Gigthospitalet i Gråsten.

Dagsorden ifølge vedtægter.

Østjyllands kredsen afholder ordinær generalforsamling tirsdag, den 1. april 1997. Nærmere om tid og sted vil blive fremsendt til alle kredsmedlemmer.

Dagsorden ifølge vedtægter.

Vestjyllands kredsen afholder ordinær generalforsamling tirsdag, den 11. marts 1997 kl. 19.30 på Dramdrupdam Kro.

Dagsorden ifølge vedtægter.

Midtjyllands kredsen afholder ordinær generalforsamling tirsdag, den 25. februar 1997 kl. ca. 20.00 på Gigtplejehjemmet i Skive.

Dagsorden ifølge vedtægter.

Nordjyllands kredsen afholder ordinær generalforsamling tirsdag, den 4. marts 1997 kl. 19.00 på Fyensgade Centret i Aalborg.

Dagsorden ifølge vedtægter.

Nyt fra Københavns kreds

v/Formand Edel Berthelsen

Referat af medlemsmøde den 26. november 1996 i Gigtcentret.

Gigtforeningen kredsformand Birthe Frederiksen har et stort kendskab til behandlingsformerne på Montebello i Spanien, og på Balcova Thermal-Center i Tyrkiet, da hun i sin egenskab af ergoterapeut har besøgt begge steder. I Danmark er der ikke mange muligheder for intens gigtbehandling, da amterne er meget tilbageholdende med at betale for gigtpatienters ophold på Skælskør og Gråsten gigthospitaler. Begge hospitaler er ellers med under det

frie sygehusvalg. Hvis ens speciallæge eller sygehuslæge anbefaler det, kan man vælge et sådant ophold, der så vil være gratis for patienten. Bortset fra transporten, som er amtet uvedkommende. En anden mulighed er behandlingsophold i udlandet.

Patienter bosiddende i Københavns kommune og i Københavns Amt har mulighed for at få et ophold på Montebello i Spanien.

Bestyrelsesmedlem Torben Jørgensen har været i Spanien 2 gange, og har haft meget glæde af opholdet. Rejse og ophold er gratis, man skal selv sørge for

lommepege og udgifter til evt. udflugter, som der er mulighed for at foretage i weekenden. Opholdet strækker sig normalt over 3 uger.

På Montebello er der et udendørs træningsbassin med 30 grader varmt vand, og man kan deltage i ryghold, afspænding og styrketræning, og individuel fysioterapi. Der er dansk personale. Der bliver sendt ca. 30 patienter derned om ugen. Man skal godkendes til ophold af et visitationsudvalg, og hvis man bliver godkendt, har man mulighed for at søge 1 gang om året. Det er bedst at komme af sted i perioden maj - oktober, da træningsbassinet er udendørs.

Resultatet er bedst, hvis man selv er indstillet på at gøre noget ved det.

Balcova i Tyrkiet.

Der er i øjeblikket ikke mulighed for at få tilskud til en sådan rejse, bortset fra, at man kan søge legater. En liste over mulige legater fås i Gigtforeningen.

Birthe Frederiksen var positivt overrasket over det høje behandlingsniveau på stedet. Alle stod op omkring kl. 6.30, og kl. 8.00 gik alle i gang med en intensiv

behandling. Der blev lagt et behandlingsprogram for alle efter den første lægeundersøgelse.

Der tilbydes varme pakninger, paraffin-pakninger, massage, øvelseterapi, aktivt og passivt. Massage i boblebad, mineralsk vand, elektro terapi, ultralyd og individuel gymnastik.

Man bliver meget træt efter en dag med så hård træning, men det er det, der giver resultat i den sidste ende, og der er en fantastisk støtte fra personale og medpatienter, så det bliver en god oplevelse.

Nærplan Rejser arrangerer rejser til Balcova. Interesserede kan få brochure tilsendt ved henvendelse til Edel Berthelsen, tlf. 42 26 63 22.

Kim Maes viste os en video, som han havde optaget over en gigtpatients dagsforløb. Det var spændende at se behandlingen på video, især den fantastiske måde som de masserer på i Tyrkiet.

Det var en aften der gav lyst til at få gjort noget ved træningen og få forbedret sin bevægelsesfunktion.

Mange tak for en inspirerende aften.

Nyt fra Sydsjællands kredsen

v/formand Svend C. Dahl

I forgangne november havde Sydsjællands afdelingen arrangeret et "midt vejsmøde" i Næstved.

Bortset fra, at der udover bestyrelsen var alt for få der mødte frem, så havde vi en

god aften. *Marianne a'Porta* fra Gigtforeningen talte om rettigheder og muligheder for MB'ere i forhold til det "Offentlige," og der var på den baggrund en del diskussion og spørgsmål.

Vi blev vist alle sammen lidt klogere efter den aften, og det er jo ikke så galt.

Nyt fra Vestsjællands kredsen

V/kasserer Arne Jespersen

På sidste generalforsamling blev der besluttet at forhøje kontingentet til 110 kr. årligt p.g.a. et øget bidrag til landsforeningen.

Sammen med det nye medlemsblad

vedlægges et nyt girokort der dog kun vil være gældende i 11 mdr. Så vi på den måde kan komme til at følge kalenderåret.

Vi håber I vil benytte det nye girokort til at forny jeres medlemskab med.

Nyt fra Fyns kredsen

v/Formand Niels Vous

Siden sidst har der ikke været stor aktivitet. En planlagt sejltur med Fåborg - Gelting måtte desværre aflyses på grund af for ringe interesse. Men vi prøver igen senere.

HUSK GENERALFORSAMLINGEN!

Datoen finder du andet sted i bladet. Hvis du finder mit brev fra august 1996 vil du se, at der ikke bliver sendt selvstændig indbydelse ud i begyndelsen af april. Det er en lidt ringe service må jeg

indrømme, men som du også sikkert spare.
kan se, er der en pæn post frimærker at

Nyt fra Sønderjyllands kredsen

V/formand Viggo B. Jacobsen

Bestyrelsen inviterede den 5. november 1996 til psykolog foredrag på Gigthospitalet i Gråsten. Psykolog Inge Pedersen, Ullerup, holdt oplæg med følgende tema/overskrift.

**HVORDAN KAN SMERTER
BÆRES?**

I forhold til sygdom og behandlersystem, i forhold til familie- og arbejdsliv. Hvad giver - tapper en for energi? Forandringens pris.

En virkelig god aften. Der var fremmødt 73 personer, og vi i bestyrelsen var glade for så stort et fremmøde.

Nyt fra Østjyllands kredsen

v/Formand Nina Teilmann

Her i Østjylland er der ikke sket det store i det sidste stykke tid. Vi har afholdt bestyrelsesmøde og blev herunder enige om, at det ville være en god ide at afholde et arrangement, hvor især de nye medlemmer kan høre om MB, men også hvor vi "gamle" kan høre om det nyeste indenfor emnet. Vi har derfor rettet henvendelse til overlæge Jon Erlandsson, Horsens Sygehus, der har indvilliget i at komme tirsdag, den 1. april 1997. Sæt kryds i kalenderen.

lunde stabilt. Der er kommet en del nye, men der er også nogle, der er "gledet ud", især i forbindelse med, at man flytter, er der mange, som glemmer at melde adresseforandring til os.

I 1997 er der kommet nye retningslinier for svømmeholdene, således at der er sat begrænsning på, hvor mange der må være i bassinet ad gangen. Det kan muligvis give nogle problemer, men vi håber, at det kommer til at gå. Vi har dog været nød til at forhøje betalingen for svømning fra 200 kr. halvårligt til 250 kr.

Antallet af medlemmer ligger nogen-

Vedr. Norsk Sekvenstræning, så er det endnu uafklaret, hvilke muligheder vi har i 1997 og fremover, da Reumatologisk afdeling på Århus Kommunehospital flytter fra det tidligere Ortopædisk

Hospital og til lokaler i den nu renoverede bygning overfor administrationen. Der er rettet henvendelse til overlæge Thorsten Hansen med hensyn til en nærmere besked.

Nyt fra Midtjyllands kredsen

v/ formand Michael Dohn.

Efteråret 1996 havde vi besøg af Aase Adser-Larsen, Skive, der holdt foredrag om Mensendieck-gymnastik, og som havde medbragt en af sine elever til demonstrationer. Som mange sikkert ved, var Bess Mensendieck en tysk kvindelig læge, der i 1930'erne gjorde oprør mod, at kroppens bevægelser og holdning skulle bestemmes af mode, uhensigtsmæssige møbler og eksercitsagtig gymnastik. Hun udarbejdede derfor en række gymnastiske øvelser, der indarbejder en naturlig måde at bevæge sig på i hverdagen, sådan at man udnytter kroppens led og muskler uden at overbelaste dem.

Disse øvelser er selvfølgelig tænkt for raske mennesker, men også mange MB'ere har haft glæde af dem. Aase Adser-Larsen viste os dels nogle almene øvelser, dels nogle specielle til afhjælpning af infiltrationer i skuldrene, eftersom den medbragte elev var syerske og derfor var særlig bekendt med den slags øvelser. Vi fik et godt indtryk af et omfattende og meget varieret gymnastiksystem, der kan afpasses til næsten alle behov.

Vi plejer kun at holde én foredragsaften hvert halvår, og da vi i år er værter for landsmødet, vil vi henvise interesserede til at komme til de foredrag, som vi tilbyder i den forbindelse.

Nyt fra Nordjyllands kredsen

v/Formand Erling S. Rasmusse

I oktober arrangerede vi et møde med Overlæge Daugaard fra Hjørring Sy-

gehus. Han fortalte om hvor langt forskningen og behandlingsmuligheden var kommet indenfor MB patienter. Men desværre var der ikke sket noget nyt.

Han fortalte, at patienter der kom til Hjørring for en god orientering om MB sygdommen og foreningens arbejde.

Der var en stor spørgelyst fra de 28 fremmødte.

Informationsteknologien

V/Svend Aachmann

IMorsø Folkeblad lørdag, den 28. december 1996 læste jeg en artikel om computerens benyttelse til direkte kommunikation i sundhedsvæsenet. Vi har tit snakket om de problemer, der kan opstå, hvis MB'er kommer ud for en ulykke, og kommer på en fremmed sygehus. Men løsningen er på vej nu. Artiklen er skrevet af journalist Anne Mette Riis og den bringes her med hendes og læge Finn Klamers samtykke:

Informationsteknologien har gjort sit indtog på "den lydløse klinik", som praktiserende læge Finn Klamers selv kalder sin lægepraksis i Ø. Jølby. Computeren kan nemlig erstatte en lang række processer, så tiden i stedet kan gå til patienterne, siger han.

Når man forlader de langstrakte, bare marker og kører ind i Øster Jølby - helt derude, hvor kragerne vender, vil nogen mene - kommer man til en af de mest moderne lægepraksiser i Danmark.

Hos læge Finn Klamers er det, som mange betragter som fagre nye verden, blevet en del af hverdagen. Informationsteknologien har gjort sit indtog på "den lydløse klinik", som Klamers selv kalder sin lægepraksis.

Her lyder ikke længere raslen af papir-journaler og receptblokke, og en stor del af kommunikationen mellem lægen og de to sekretærer foregår via det netværk af computere, som forbinder de forskellige lokaler i den moderne landpraksis.

Fremtiden formes i Ø. Jølby på Mors.

Og allerede gennem flere år er alle Klamers recepter gået til apoteket via computeren, ligesom en stor

del af svarene fra patienternes blodprøver og andre oplysninger springer postvæsenet over og toner direkte ind på Klamers computer.

Computeren er et fortræffeligt medie til at frigøre ressourcer, som vi i stedet kan bruge på den menneskelige side af lægegerningen, siger Finn Klamers.

Fuglefløjt

Faktisk træder informationsteknologien i kraft allerede i det øjeblik patienterne henvender sig til Klamers klinik om morgenen mellem otte og ni. Når lægesekretæren, Finn Klamers hustru Jonna, har modtaget opringningen, får patienten et stykke New age-musik med beroligende fuglefløjt i øret.

Men frem for at stille videre til lægen i vilkårlig rækkefølge sender hun via computeren en besked med patientens navn og problem. På lægens kontortoner efterhånden en liste frem på computerskærmen, og ud fra den vurderer han, i hvilken rækkefølge han vil tale med patienterne.

Er der en patient, han ved, kun skal have en kort besked og samtidig skynde sig på arbejde, starter han med hende. De mere tidskrævende patienter ringer Klamer op i løbet af dagen, når han får bedre tid til at snakke.

Meningsløse processer

Selv om Finn Klamer pointerer, at det ikke er interessen for computerteknik, der driver værket, sprang han til, da informationsteknologien for alvor begyndte at udvikle sig i 1988. I dag har han ti tidssvarende computere forbundet i et netværk i sin praksis og er en af de læger i landet, som ved mest om, hvordan computerteknologien kan udnyttes i sundhedsvæsenet.

Han sidder i Sundhedsstyrelsens ledelsesgruppe for indføring af computerteknologi, er rådgiver på "MedCom", som har til formål at etablere et sammenhængende dansk sundhedsdatanet mellem praktiserende læger, sygehuse og apoteker, han er formand for Viborg Amts lægelige edb-udvalg og endelig rejser han land og rige rundt og holder foredrag.

Et arbejde, som tages af fritiden, ligesom de mange timer, Finn Klamer bruger på at udtænke nye programmer, der kan lette det daglige arbejde.

Det er noget, der tager meget tid. Og det går da også kun, fordi min kone selv er interesseret og engageret i arbejdet, indrømmer han.

Til gengæld kvitteres de mange arbejdstimer med forøget arbejdsglæde.

Jeg gik ind i det, fordi jeg kunne se, at vi brugte urimelig megen tid på en masse unødige arbejdsgange. Ved at indføre computerteknologi kan vi udrydde mange af de meningsløse processer i behandlingen og i stedet bruge tiden på patienterne. Det begynder at ligne det, jeg som ung læge drømte om en gang at kunne realisere, siger Finn Klamer.

Tid til patienten

Det er selvfølgelig vigtigt at vinde mere tid i en lægepraksis, hvor opgaverne stadig vokser, men Finn Klamer påpeger, at det på sigt kan få afgø-

rende betydning for det danske sundhedsvæsens fremtid som sådan.

Vi kan ikke regne med, at der fremover vil blive tilført væsentlig flere penge til sundhedsvæsenet. Altså må vi forsøge at frigøre kræfter ad andre kanaler, siger han.

Ser man på sygehusenes fordeling af arbejdstid, bliver kun 16 procent i dag brugt på patientbehandling og pleje, mens resten - 84 procent - går til journalarbejde, administration, koordinering og ledelse.

Det er denne fordeling, Finn Klammer gerne vil være med til at ændre på, så en større del af tiden kan bruges på patienterne.

1 mia. kr. i besparelser

Et af de områder, hvor der ifølge Finn Klammer er både tid og penge at hente, er sundhedsvæsenets kommunikation.

Hvert år ryger 30 millioner informationer fra Danmarks sundhedsvæsen gennem postvæsenet. Hvis man i stedet gik over til det elektroniske postsystem, ville det i arbejdsindsats og portoudgifter give en besparelse på 1 milliard kroner årligt, som i stedet kunne bruges på patienterne.

Derudover vil kommunikationen gå

hurtigere. I dag kan vi ofte vente flere uger på at få sendt patientens papirer fra sygehusene. Men erfaringerne viser, at indførelsen af computere kan ændre arbejdsgangene, så alle informationer bliver overført direkte til den praktiserende læge, så snart patienten er ude ad døren, siger Finn Klammer.

Han mener desuden, det elektroniske postsystem giver større sikkerhed, fordi oplysningerne skal gennem færre hænder og muligheden for fejl derfor mindskes.

**1 mia. kr. i
besparelser
i sundheds-
væsenet!**

Mors forsøg

For tre år siden startede Finn Klammer et forsøg i Viborg Amt, hvor han via computere blev koblet sammen med Nykøbing Mors Sygehus og øens

apoteker. Det betyder, at recepter kører direkte fra lægen til apoteket via computeren, og at sygehusets svar fra blodprøver straks bliver overført til Klammer. Men også at resultatet af patientens undersøgelser eller operationer på sygehuset bliver sendt til computeren i Øster Jølby.

Efter to års prøvetid hos Klammer var systemet, der kaldes EDI (elektronisk dataudveksling) så velfungerende, at andre praktiserende læger fik mulighed for at koble sig på. I dag kører det perfekt mellem alle amtets fem sygehuse og snart 100 praktiserende læger. Og på landsplan er efterhånden halvdelen af de praktiserende læger med.

Genbrugs data

Men hermed er mulig-hederne for elektronisk kommunikation langt fra udtømt. Når først computerteknologien vinder indpas på sygehusene, er det målet, at patienternes data i højere grad skal "genbruges".

I dag får sygehuslægen en stor, uoverskuelig stak papirer over hele patientenssygdomsforløb, som kan strække sig over flere år, adskillige specialistbesøg og måske flere indlæggelse.

Finn Klamers vision er, at den praktiserende læge fremover vil kunne trække lige nøjagtig de oplysninger ud af patientens elektroniske journal, som er nødvendige for den videre behandling, og overføre dem til sygehuslægens computer.

Patienten slipper for at skulle oprulle hele sit sygdomsforløb endnu en gang, og kan i stedet mødes med en specialist, som på forhånd har haft mulighed for at få et overblik over sagen.

Indtil nu har Finn Klamer kørt en række vellykkede forsøg med Nykøbing Mors sygehus som sparingspartner. Blandt andet kan patienterne umiddelbart efter en undersøgelse eller en operation på sygehuset sætte sig sammen med Klamer og via computeren gennemgå forløbet og få afklaret de spørgsmål, der måtte være.

Patientens ve og vel

I Finn Klamers lægepraksis i Øster Jølby er mange andre ting i støbeskeen. For eksempel kan han med et digitalt kamera fotografere en hudlidelse, lagre billederne i sin computer og på den måde følge sygdommens udvikling. På sigt håber han via computeren at kunne sende billeder og hjernteundersøgelser videre til specialister, frem for som i dag at skulle sende patienterne.

Her er den tekniske side af sagen klar til at ryge i luften, men vi mangler at få de etiske sider på plads, fortæller han.

Men målet er selvfølgelig at få et landsdækkende datanet for hele sundhedsvæsenet.

I fremtiden skal det gerne være sådan, at falder en morsingbo om på gaden i Roskilde, kan sygehuset der trække de relevante oplysninger om personen direkte fra computeren hos den praktiserende læge på Mors, og for eksempel se, at vedkommende lider af en speciel sygdom eller måske ikke kan tåle penicillin, siger Finn Klamer.

Men der er en række etiske aspekter, som skal helt på plads, inden informationsteknologien for alvor kan udnyttes.

Det er vigtigt at sikre, at ingen oplysninger sendes videre uden en høj grad af accept fra patienten. Og så skal patientens ve og vel altid være begrundelsen for at indføre den nye teknologi. Vi skal ikke have noget ind, bare fordi det nu rent teknisk kan lade sig gøre, siger Finn Klamer.

Når operationen ikke går som planlagt

v/journalist Helle Juhl

Tre pinefulde år

Michael Hansen, MB-medlem i Sorø, håber på et sundt 1997. De seneste knap tre år har nemlig været et mareridt af smerter og langvarige sygelejer. En operation for diskusprolaps på Rigshospitalet i sommeren 1994 blev starten på et sygeforløb, som Michael Hansen nu håber at kunne se afslutningen på. Årsagen: en slem infektion i rygsøjlen, såkaldt discitis.

De fleste vil kende diagnosen fra Prins Henriks tilfælde. Han fik også discitis efter en operation for diskusprolaps. Han lader til at være kureret, men jeg døjer desværre stadig med eftervirkningerne og må fortsat tage store doser penicillin. Forhåbentlig kan jeg slutte med penicillin, når jeg skal til næste kontrol - det vil være en befrielse, siger 42-årige Michael Hansen.

Infektion efter operation

Michael Hansen blev henvist til Rigshospitalet i begyndelsen af 1994, fordi han under et ophold på gigtsanatoriet i Gråsten fik konstateret en Anderson-læsion - d.v.s. et brud i rygsøjlels ligament forkalkninger - i tilknytning til hans mangeårige Morbus Bechterew.

På Rigshospitalet konstaterede man ud over Anderson-læsionen en diskusprolaps mellem 10. og 11. ryghvirvel og indkaldte Michael til operation i juni måned.

I første omgang lod operationen til at være gået fint, og jeg blev udskrevet efter 8 dage, men dagen efter hjemkomsten blev jeg syg med smerter og høj feber. Jeg blev genindlagt og fik en såkaldt spaltning: operationsarret blev lukket op. Det viste sig, der var betændelse i såret. Såret blev rensset, jeg kom i penicillinbehandling og blev først syet sammen igen efter otte dage, da helingen så fin ud.

Men 14 dage senere blev jeg voldsomt syg igen, der var stadig infektion i såret. Igen indlagt til spaltning, oprensning, penicillinkur osv. Sådan røg jeg frem og tilbage tre gange i efterårets løb. Hver gang troede man, at nu var infektionen slået ned, men kort efter blussede den op igen. Og hver gang blev jeg mere og mere elendig, fortæller Michael Hansen, der selv er af den overbevisning, at infektionen allerede i første omgang var gået i selve knoglerne - hvor den er meget svær at bekæmpe.

Overflyttet til Ortopædisk Hospital

I slutningen af november blev Michael Hansen på foranledning af Slagelse Sygehus overflyttet til rygspecialisterne på Ortopædisk Hospital i Århus.

Her fik jeg klar besked. Infektionen var gået i knoglerne og havde udviklet sig til en spondolit: en nedbrydelse af knoglevævet. Min ryg var i fare for at skride sammen. Jeg måtte derfor gennem en meget kompliceret operation efter nytår, hvor man dels ville forsøge at rense det infektionsramte område op, dels genopbygge rygsøjlen ved hjælp af knogletransplantation og isætning af diverse >søm og skruer<.

For at rense hvirvlerne ordentligt, var man nødt til at gå ind både fra siden og bagfra, så jeg skulle gennem to store indgreb på én gang. Ved side-indgrebet blev jeg skåret op fra den ene brystvorte og hele vejen rundt for at komme uden om hjerte og lunger, og ved rygindgrebet blev jeg skåret op i det meste af ryggens længe.

Jeg lå på operationsbordet fra kl. 8 om morgenen til midt på aftenen, så det var en langvarig og kompliceret affære. Blandt andet tog man et stykke af mit ribben og pulveriserede det for at have >byggemateriale< til den nødvendige knogletransplantation i rygsøjlen.

Fire måneder i korset

Operationen forløb godt, men bagefter fulgte fire måneder i korset og

en lang og sej kamp for at komme til kræfter.

Jeg var faktisk ikke til noget resten af året, sådan tog operationen på mig. Men der var det plus, at min ryg nu var rettet væsentligt op. Jeg kunne igen se mig i spejlet under morgenbarberingen.

Men så sidst på året 1995 blev jeg igen syg og på ny indlagt, denne gang på Holbæk Sygehus, som klogeligt nok hurtigt sendte mig videre til Århus. Her kom jeg i intravenøs penicillinbehandling hele december. Da var humøret langt nede.

I januar 1996 blev jeg atter spaltet, fordi det ikke lod sig gøre at slå infektionen ned. Dog kunne lægerne konstatere, at selve knogletransplantationen var lykkedes fint, og derfor fik jeg fjernet den indvendige >isenkram<. Nu skulle det gerne gå fremad!

Det gjorde det også indtil august 1996, hvor jeg igen blev syg. En ny spaltning afslørede en byld på 6-7 centimeter, som blev fjernet, og igen kom jeg i intravenøs penicillinbehandling.

Efter den omgang synes jeg omsider, det er gået fremad. Jeg må fortsat tage penicillin dagligt, men jeg er sluppet af med ketoganen, og når jeg nu snart skal til kontrol, håber jeg meget på at kunne slippe også penicillin. At 1997 må blive mit sunde år!

Temadag på Skælskør Gigtsanatoriet

TEMADAG LØRDAG, DEN 15. MARTS 1997 KL. 13.00 PÅ SKÆLSKØR GIGTSANATORIET.

I samarbejde med Københavns kreds har Vestsjællands kreds arrangeret en temadag på Gigtsanatoriet i Skælskør for alle medlemmer af de 3 kredse på Sjælland.

Følgende program er planlagt:

Kl. 13.00 Velkomst

Kl. 13.10 Overlæge Dr. med Karsten Thomsen, Århus Universitets-hospital, vil fortælle om rygoprettende operationer, risici ved operationer. Hvad er kriteriet for at blive tilbudt en sådan operation, samt fremvisning af lysbilledserie af det omtalte.

Der er mulighed for at stille spørgsmål til Karsten Thomsen.

Kl. 14.45 Kaffepause.

Kl. 15.15 Rundvisning på Gigtsanatoriet, hvor vi blandt andet ser behandlingsafsnittet.

Efter rundvisningen vil direktør Gulli Jacobsen, fortælle om Gigtsanatoriet, blandt andet hvad er et sanatorie?

Til slut vil Marianne Olufsson, en af Gigtsanatoriets fysioterapeuter, fortælle om hvilken behandling man tilbyder til personer med Morbus Bechterew under et ophold i Skælskør.

Kl. 17.00 Vi forventer at slutte arrangementet ca. kl. 17.00

Tilmelding til **Michael Hansen** på tlf. **53 63 15 20** eller **Arne Jespersen** på tlf. **53 47 59 41** senest den **13. marts 1997**, da vi gerne vil vide, hvor mange der kommer, blandt andet af hensyn til kaffe og kage.

I er meget velkomne til at tage Jeres ægtefælle med til temadagen.

PS. Vi håber på stor tilslutning.

Bestyrelserne

STERNBACH'S 12 PUNKTER

En gang imellem er der måske behov for at stoppe op og lige læse Sternbach's 12 punkter igennem. Har I dem ikke, så er de her:

1. Se i øjnene, at du har kroniske smerter.
2. Opstil konkrete målsætninger med hensyn til arbejde, fritid og samvær.
3. Bliive vred på din smerte, når den er ved at vokse dig over hovedet.
4. Tag smertestillende medicin efter et fast skema og trap den gradvist ned.
5. Sørg for at komme i bedst mulig fysisk form og sørg for at vedligeholde den.
6. Lær at slappe af og brug afspændingsøvelser regelmæssigt.
7. Sørg for at være travlt beskæftiget.
8. Lær at tidsbegrænse aktiviteter og at veksle mellem forskellige beskæftigelser.
9. Få familie og venner til at støtte dig i dine raske handlinger - ikke i din invaliditet.
10. Vær åben og rimelig i kontakten med din læge.
11. Del dine erfaringer og følelser med andre, der har smerteproblemer.
12. Bevar håbet.

Indmeldelsesblanket for medlemskab af Gigtforeningen og/eller abonnement på "Nyt om Gigt".

Jeg ønsker ⁶⁰¹ ☐ Medlemskab af Gigtforeningen. kr. 110,00

⁶⁹⁹ ☐ Abonnement på "Nyt om Gigt", kr. 60,00 for 6 numre

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____

Tlf.: _____ Cpr.nr.: _____

Indmeldelsesblanket for medlemskab af en kredsforening

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____

Tlf.: _____ Cpr.nr.: _____

Amt: _____

Porto

Gigtforeningen

***Hauchsvej 14
1825 Frederiksberg C***

Porto

MB Landsforeningen

***V/Per Lignell
Rosenvænget 58
8362 Hørning***